

LTS: Nhân dịp lễ giỗ Cố Tổng Thống Ngô Đình Diệm, VietCatholic xin gửi i thi u m t bài báo cũ
đ c tác giả Tráng Phú Th&

vì t cách đây sáu năm đ kính nh m t v lãnh đ o h t lòng vì dân vì n c và đã oai hùng hi n
dâng ngay chính m ng s ng mình cho quê h ng và dân t c Vi t Nam.

Bản mốc i năm trác đây, vào khoáng lúc 9 giá sáng ngày 2/11/1963, Táng Tháng Ngô Đình Diám đã bá bán phán loán thám sát. Cái chát thám tháng cáa mát vá tháng tháng đáo đác thánh thián, hát lòng vì dân vì nác đã chán đáng láng tâm nhân loái. Cái chát cáa mát vĩ nhân đã làm sáng sát nháng ngá i yêu chuáng tá do, công lý và hòa bình thá giái. TT Ngô Đình Diám đã oai hùng hy sinh ngay chính cá máng sáng mình vì quyán lái tá quác và danh dá dân tác. Cuác đái cáa mát lãnh tá ngoái háng đã kát thúc trong đau tháng vái lòng tháng tiác vô vàn cáa bao nhiêu ngá i mán yêu và kính phác. Bài báo này đán tay đác gáa thì kháp nái trên thá giái tá do chá nào có ngá i Viát cá trá đáu có nháng buái lá tháng niám vá anh hùng dân tác mát lòng tán táy vái dân vái nác. Ván có nháng ngá i nghĩ ráng vì TT Diám là tín háu công giáo nên các nhà thá công giáo tá chác cáu nguyán cho linh hán ngá i đáng đáo. Đó là mát nhán đánh rát ngá nghách. TT Nguyán văn Thiáu cũng là mát tín háu công giáo nháng có ai cho mát lái nguyán cáu hay giát nác mát tiác tháng. Anh linh TT Diám đã lái vái con dân nác Viát và vát ra ngoài ranh giái tôn giáo và ngay cá thành láy cáa chá nghĩa. Cáng Thá Mai, mát Phát tá đã trên 80 tuái, hián sinh sáng Đán Mách, viát: “tôi không phái là tín đá Thiên Chúa giáo và tôi cũng không cháu án Cá Ngô Đình Diám nháng tôi rát tháng Cá Diám, vì trong nháng năm Cá Diám cám quyán, ngá i dân Viát Nam an cá lác nghiáp. Tôi có láp bàn thá Cá Diám. Tuán rám mừng mát tôi cúng Phát cũng cúng Cá Diám.”

Cho đán ngày hôm nay ván có nhiáu câu hái đát ra vá nháng giây phút cuái cùng cáa TT Diám. Tôi đã đác háu chuyán Cá Cao Xuân Vá, vá cáu lãnh tá Thanh Niên Cáng Hòa là ngá i duy nhát đã vào Dinh Gia Long đá tìm cách đái phó vái bán phán loán. Tôi cũng đã nhiáu lán đác nói chuyán vái cáu Đái tá Nguyán Háu Duá, nguyên tá lánh phó lá đoàn phòng vá phá tháng, ngá i đã mát lòng trung hiáu báo vá nán cáng hòa đán khi có lánh buông súng đá tránh đá máu, vì TT Diám không muán nhìn tháy cánh anh em cùng chián tuyán quay súng bán giát lán nhau.

Theo Cá Cao Xuân Vá thì vào buái chiáu tái ngày 1/11/1963, lúc pháo binh sá đoàn 5 đác lánh cáa Đái Tá Nguyán văn Thiáu ná đán vào thành Cáng Hòa và trá sá bá Quác Phòng gán sát Dinh Gia Long thì chính Cá Vá đã đáng há TT Diám nên đách cá. Cá Vá nhán mán nhá dùng chá đách cá là đi đán mát chá an toàn tránh đán đái bác và hoàn toàn không có nghĩa là cháy trán. TT Diám cáng quyát không đi khái Dinh Gia Long. Táng tháng xác quyát Ông đác dân báu lên vào chác vá lãnh đáo quác gia và dinh Gia Long táng tráng cho uy quyán quác gia, vái cáng vá cáa mát nguyên thá Ông có nhiám vá và bán phán phái giá và báo toàn uy quyán quác gia trong bát cá hoàn cánh nào. Cá Vá không thuyát phác đác TT Diám nên đi ra ngoài tòa Đô Chánh. Trong lúc á tòa Đô Chánh, Cá Vá đác đái thoái cáa Ông cá ván Ngô Đình Nhu cho biát TT Diám đã đái ý và báng lòng đách cá. Chác chán TT Diám đã nghe lái Ông Nhu giái bày hán thiát nên mái cháp nhán quyát đánh lách sá này. Theo Cá Vá thì Ông Nhu, mát chính trá gia uyán bác, láp luán ráng “tát cá nháng cuác đáo chánh sau 24 tiáng đáng há mà không đát đác mác đích thì tá nó sá rái loán và thát bái. Bán phán loán vào Dinh Gia Long mà không bát đác Ông táng tháng là sá tá đánh đá lán nhau rái cháy trán.”

Ngày sau khi đ c đi n tho i c a Ông Nhu, C V v i tr vào Dinh Gia Long đ s p x p. T i Dinh Gia Long, C V đi n tho i cho Trung Tá Ph c là phó Đô Tr ng N i An yêu c u mang m t cái xe vào. Ch đ m i phút sau, m t sĩ quan m c th òng ph c lái chi c xe hai ng a ki u ch hàng vào sân tr c dinh Gia Long. TT Di m, Ông c v n Nhu, sĩ quan tùy viên Đ Th đã lên chi c xe này đi kh i dinh Gia Long.

Tôi đã đ t câu h i v i C V là t i sao i mang m t chi c xe lo i ch hàng, mà ng i Tàu Ch L n th ng dùng đ ch lông v t, ch y ch m và r t y u đ đ a đón T ng Th ng nh v y. C V nói, Trung Tá Ph c nghĩ r ng ch c trong Dinh c n m t cái xe đ di chuy n ch đầu bi t l y xe đ đ a T ng Th ng đi kh i dinh Gia Long. Khi chi c xe hai ng a ki u ch hàng đ n thì C V l i th y thích h p v i hoàn c nh vì không ai có th tin r ng T ng Th ng ng i trên chi c xe t i tàn đó. C V cũng cho bi t là cùng đi v i chi c xe ch T ng Th ng còn có hai xe c n v và m t xe truy n tin.

Câu h i th hai tôi đ t ra v i C Cao Xuân V lý do gì i đ a T ng Th ng đ n nhà T ng Bang Tr ng Mã Tuyên? C V tr l i: nhà ông Mã Tuyên ở trong Ch L n, ph xá ch ng ch t r t khó tìm. H n n a ng i Tàu r t kín đáo và trung tín. Khi ti ng súng c a b n ph n lo n v a n tìm đầu cũng không ra m t ông b tr ng hay là m t ng i thân c n v i T ng Th ng. C V nói thêm: “m y th ng t ng mà Ông C coi nh ng i nhà làm ph n h t r i, các ông b tr ng tr n nh chu t. V y thì còn tin đ c ai n a!” C V là ng i quy t đ nh đ a T ng Th ng đ n nhà ông Mã Tuyên ở Ch L n. C V đã không đi cùng v i T ng Th ng đ n nhà ông Mã Tuyên nh ng sau đó có đ n đ ch c ch n m i vi c đ c x p đ t nh đ li u, th y T ng Th ng và Ông C V n Nhu bình th n ng i u ng n c trà v i T ng Bang Tr ng Mã Tuyên thì C V yên tâm tr v tòa Đô Chánh.

Chuy n x y ra sau đó thì đ c g a đ u đã bi t là sáng ngày 2/11/1963, TT Di m và Ông c v n Nhu r i nhà ông Mã Tuyên đ n nhà th cha Tam dăng thánh l . B n ph n lo n cho xe đ n “đón” và hai v khai sáng và lãnh đ o n Đ Nh t C ng Hòa VN đã b tên Nguy n Văn Nhung và D ng Hi u Nghĩa trối qu t tay ra phía sau r i th m sát b ng dao găm và súng trong lòng chi c xe b c s t M113. Nhung đã t t ho c b th t c ch t khi Nguy n Khánh ch nh lý vào ngày 30/1/64. Nghĩa hi n đang s ng ở vùng Tri-Cities thu c ti u bang Washington.

Cu c đ i c a TT Ngô Đình Diêm là m t m u m c c a đ c tính liêm khi t, trong s ch và khó nghèo bên c nh nh ng kh năng v t b c v hành chánh, chính tr , kinh t và quân s . H c g a V ng H ng S n trong tác ph m H n N a Đ i H đã đi n t c nh s ng khó nghèo c a TT Di m: “m c b đ tussor may ki u áo b n nút c l s , đã tr vàng vì quá lâu năm, c vai đã xủi”. Linh m c Đ Minh Tâm hi n giúp m t x đ o M t i Saint Paul, MN k l i: “l Chúa Giáng sinh năm 1958, TT Di m đ l t i m t khu dinh đ i n ở t nh K i n Hòa. L xong thì TT và tôi ăn

cơm nếp và thịt gà còn các binh sĩ ăn thịt con bò thui. TT Dißm cßi gißy ngßi trên cß, tôi thßy Ngài mang mßt đßi vß rách.”

Tßng thßng đß đßc sß nß trßng cßa các lãnh tß trên thß gißi không kß lßn ranh qußc cßng và lòng kính mßn thßng yêu cßa đßng bào. Trong chuyßn công du Hoa Kß vào năm 1958, TT Dißm đß đßc TT Eisenhower ra tßn sân bay đón tißp. Đây là mßt vinh dß rßt hißm hoi mà mßt vß qußc khách đßn Hoa Kß đßc trßng vßng nhß vßy. Khi TT Dißm thăm thành phß New York thì dân Mß đßng hai bên lß đßng vßy tay chào đón, nhßng ngßi đßng trên lßu cao thß bông hoa gißy ngßp cß phß phßng đßi cßng chào hình vòng cung mang hàng chß “Welcome President Ngo Dinh Diem”. Khi nghe tin TT Dißm bß thßm sát, trùm CS Mao Trßch Đông đã bày tß lòng chân thành ngßng mß và thßng tißc. Đßo đßc và uy thß cßa TT Dißm đß vßt qua ngay cß lßn ranh chß nghĩa.

Đßi thßi Đß Nhßt Cßng Hòa, ngßi dân mißn Nam đã sßng trong nhßng đßu kißn nß đßnh. Chính quyßn đß tßo nhßng đßu kißn thußn lßi cho ngßi dân có cß hßi phát trißn trên mßi lãnh vßc, tuy nhiên cũng có nhßng hßn chß cßn thißt vì đßt nßc đßng phßi đßi đßu vßi hißm hßa CS. Sau ngày TT Dißm bß thßm sát, ngßi dân mißn Nam đã phßi chßu đßng nhßng thßng khß cßa mßt cußc chißn mà nhßng ngßi trßc tißp cßm sßng đß không đßc đß phßn vào nhßng đßnh đßt trên mßng sßng cßa chính hß bên cßnh nhßng nghißt ngß trßm luân cßa nhßng vßn đß luân lý xã hßi. Bên tay sai và cai thßu chißn tranh đã tißn hành và nuôi đßng cußc chißn đßn khi quyßn lßi cßa chúng đßc thanh thßa và cußi cùng là cß dân tßc VN bß chß nghßa CS dày xéo. Bên cai thßu chißn tranh ß Hoa Thßnh Đßn và bên khß xanh khß đß tay sai ß Saigon đã không có đßc mßt tri thßc cao hßn gßt gißy cßa TT Ngô Đình Dißm.

Bà Hoa Vß ß tißu bang New Jersey, ngßi đß mang chân dung TT Dißm tß Mß vß tßn Lái Thißu. Bà Hoa đã đßt bßc chân dung trên mßt TT Dißm chßp hình và sau đß phß bißn tßi báo chí hßi ngoßi. Bà Hoa đã vißt thß cho cßu Đßi Tá Nguyßn Hßu Duß “...em không nhß rõ là năm nào 1960 hay 1961, lúc đß em đßng may ß tißm Thanh Lßch gßn chß Bàn Cß thì chß bß cháy lßn. Vài hßm sau thì Cß có đß thăm chß và đßng bào nßn nhßn. Cß đß thßng đßn tißm Thanh Lßch, lúc đß bà Phßm Bích Thußn là chß tißm may quá xúc đßng vßa khßoc vßa nßi: kßa, Vua đßn nhßa mình, cô Hoa bao đßn ra chào Vua đß. Khi tßng thßng bßc lßn thßm nhßa thì em ra đßng khoanh tay cúi đßu nßi: “con kính chào Tßng Thßng.” Ngßi hßi: “chßy có sß không?” Thßa Tßng Thßng con sß lßm ß.” Ngßi lßi hßi: “may có khá không?” Em trßnh: “thßa tßng thßng, khá lßm.” Trong lúc đß thì bà chß cß khßoc vì quá xúc đßng đßc Vua tßi thăm. Cß nßi: “ngßan hß.” Rßi đß ra hßng đßng Bàn Cß. Ôi! Kß lßi mßt chút kß nißm mà lòng em dâng lên mßt nißm thßng nhß Cß vô cùng. Thßi gian ngßn sau đß em gia nhßp Thanh Nß Cßng Hòa. Năm 1963 có cußc trißn lßm ß tòa Đô Chánh, em đßc đßng trong đßi danh đß và đßng hàng đßu. Khi Tßng Thßng xußng xe thì có tißng hô: chß Hoa làm chußn. Nghiêm. Chào. Cß tißn đßn gßn em và nßi: “Đßng nhßng lßm hß?” Ôi! Chao ôi! Nhß thßng vô cùng, Cß ôi! ...”

Phán má cáa TT Ngô Đình Diám hián á quán Lái Thiáu, bên quác lá sá 5, lái đi háng vá quán Hóa An (quán Dĩ An cũ). Nái đây đã và sá là mát đáa điám lui tái cáa đáng bào trong nác và nháng ngái sáng á nác ngoài. Rái rác tá hai phía tá quân Lái Thiáu đi ra và tá háng quán Hóa An đi tái đã có nháng nhóm ngái sáng báng công viác chá đán đáa đáng cho khách tháp pháng kính viáng má Ông Huỳnh Đá chính là phán má TT Ngô Đình Diám và Ông cá ván Ngô Đình Nhu. Nhà cám quyán đáa pháng biát chuyán nháng cũng không có hành đáng hay bián pháp nào ngăn cán vì há tháa biát ráng nháng gì đi ngác lái vái lòng dân sá tá nó gây ra nháng háu qáa không thá nào láng trác đác. Chính tôi đã nghe mát cán bá làm to có đáa con bá bánh ngát nghèo đã bá cháu bé đán phán mát TT Diám đá xin anh linh ngái đã chát vì dân vì nác phù há.

Cáu thám phán Nguyán Kim Khánh, bút hiáu Phan Thiát viát trong “Đát Viát, Ngái Viát, Đáo Viát”: “Trên cõi Háng Sáng, Ngài đã tháy rõ lòng đá cáa nháng quân ăn cháo đá bát, bán láa tháy phán bán. Ngài cũng tháy rõ lòng dân mán má Ngài, dân đã đánh giá Ngài qua nháng lám than và khán khá há phái cháu ká tá ngày Ngài bá thám sát.” Và tôi xin đác viát thêm: “xin Ngài phù há cho con dân nác Viát mà Ngài đã mát đái tán táy yêu tháng chăm sóc đác thác sáng trong an bình, mái ngái yêu tháng giúp đá bao bác lán nhau đá cùng nái tiáp thác hián ác nguyán cáa Ngài đán ngày thành công.”